

Kitap Eleştirisi

*İnsan Bedeninin Uzak Yolculuğu:
Richard Sennett'in "Ten ve Taş"ı Üzerine Bir Deneme**

Kıvanç Kılınç**

Ten ve Taş: Batı Uygarlığında Beden ve Şehir

Yazar: Richard Sennett, Çev., Tuncay Birkan, Metis Yayınları, İstanbul, 2002, 388 sayfa.

Evlerin, pazar yerlerinin, festival alanlarının, suçluların infaz edildiği meydanların, caddelerin ve kent planlarının “modernleşmesiyle” insan bedeninin “keşfi” arasındaki ilişkinin tarihi nasıl yazılabilir? Richard Sennett, belli bir zihni coğrafyayla sınırlayarak ele alsada, bu tarihi ilk kez yazanlardan. Sennett’e göre, tenin, beden ve çıplaklığın “taş”la ilişkisi Antik Yunan’dan kozmopolit New York’a kadar uzanan, ilk binalar ve kentler kadar eski, ama giderek de şekil değiştiren bir yolculuktur üstelik. Bedene ilişkin algılarını kentsel biçimi üretmede kullanan Yunanlılar da, aslında pek

de simetrik olmadığını bildiğimiz insan bedenindeki “simetriden” tapınaklarını inşa etmekte yararlanan Romalılar da, kanın damarlarda dolaşımının, organların uyumlu çalışmasının ve düzenli terlemenin sağlıklı olan ilişkisini, sağlıklı kent planlama söylemiyle eşleştiren 19. yüzyıl planları da bu tarihin asli öğeleridir (Sennett, 1994: 50, 102, 263). Bir yandan, beden disiplini altına alınmaya çalışıldığı, hazla olan ilişkisinin sınırlandırıldığı rasyonalist bir dünyanın kurulmasını haber verirler (Foucault, 1990), bir yandan da giderek tanımsızlaşan kentsel dokunun, kirlenen kentsel doğanın, izbeleşen kent merkezlerinin “iyileştirilmesi” ve yeni bir şekle sokulması için insanın nasıl da kendi kişisel “kentini” izlemek edindiğini gösterirler.

* Geliş Tarihi: 30/03/2016 • Kabul Tarihi: 02/04/2016

** Yaşar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü.
kivanckilinc@gmail.com